

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnaburgensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Seqvntvr Decreta Synodalia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

ad Crucifixum in altari positum conversa, coram eodem, & toto Clero, pluribus ac efficacibus verbis protestata fuit, quod Episcopale munus suum per tot jam annos omnibus modis adimplere studuerit, ac proinde in conscientias singulorum, toties respectively admonitorum, correctorum & punitorum,

reiciat, easdemque oneret, si, quæ, pro suâ & subditorum singulis commissorum salute, agenda fuerunt ac posthac erunt, non præstent.

Sermone finito, Secretarius Synodi resumpsit lectionem Decretorum Synodaliū.

S E Q V V N T V R D E C R E T A S Y N O D A L I A.

DECRETVM I.

Cum, per operosè completam tandem Visitationem generalem Diœcesis Nostræ Osnabrugensis, cognoverimus, varia, hæctenus salubriter publicata & intimata, tam Synodalia quam Visitationis Decreta non observari; pro Pastoralis officii sollicitudine, necessarium duximus, quædam, uti fundamenta reliquorum, in hac Synodo repetere, ac denuo inculcare, seu de novo promulgare; ut sequitur.

DECRETVM II.

Tanta est quorundam negligentia, & inexcusabilis socordia & inobedientia, ut ne quidem Constitutiones, hæctenus legitime publicatas & receptas, apud se habeant, sed nec illas, aliave ipsis intimata Decreta, legant, aut, interrogati de eis, rationem reddere possint. Vnde serio mandamus & præcipimus, ut quilibet librum Synodalem, Agendam, Missale, Proprium Sanctorum hujus Episcopatus, item Catechismum, ac librum Cationalem vulgaris idiomatis, jam jam typis evulgandum, nec non Decreta Nostra Visitationis propria, penes se quisque habeat, retineat, legat & revolvat, sed & accuratè observet, & observari respectively faciat, ut suo tempore, interrogatus de iis, rationem reddere possit.

DECRETVM III.

Festa, processiones, jejunia, abstinentiæ, juxta sanctæ Matris Ecclesiæ, nec non Calendarii & Directorii Osnabrugensis dispositionem, diversis in locis non ritè observantur, aut omnino negliguntur. Quare, jure merito, longos viarum anfractus, in processionibus de nocte fieri solitos, cum omnibus commessationibus, in processionibus etiam nonnullis, usitatis, abolitos volumus; ac, ut vigor Apostolicarum & Diœcesanarum Constitutionum accuratè observetur, demandamus. in quo Pastores suum officium singuli præstabunt.

DECRETVM IV.

Licentiæ, die festo laborandi, inconsideratè sine gravi causâ non concedantur. Processiones tamen, hæctenus tribus feriis sextis post Trinitatis fieri consuetæ, in posterum tribus Dominicis fiant, in omnibus Pærochiis.

DECRETVM V.

Reperiuntur non pauci, qui contra Decreta, antehac publicata, malunt cum famulatio alienæ religionis, quàm suæ, convivere; nonnunquam cum suspitione pravâ laicorum. Itaque inculcatur serio, ut quilibet Ecclesiasticus ab hujusmodi consortio se abstineat.

DECRETVM VI.

Ambitiosa quorundam avaritia, multa sibi coacervat beneficia Ecclesiastica, unde execrabiles hac in parte jure communi statutas pœnas reponimus; monemusque omnes & singulos qui diversâ beneficia possident, ut vel dispensationem, intra mensis spaciū, Nobis aut Nostrò Officiali exhibeant, causasque dispensandi probent, vel beneficia sua resignent, aut se privandos esse sciant.

DECRETVM VII.

Solliciti etiam sumus de animabus, Nobis concreditis, uti thesauro inter acatholicos hic abscondito. Itaque necessarium est, ut accuratius, quam hæctenus factum fuit, nomina Communicantium in Paschate singulis annis, uti & conversorum singulis trimestribus, Nobis vel Officiali Nostrò exhibeant; & licet nullus ad Religionem orthodoxam accesserit, nihilominus id præstent; & ita de sollicitudine doceant Pastoralis officii.

DECRETVM VIII.

Qvandoquidem Seminarium Clericorum huic Diœcesi ante omnia necessarium, juxta sacrosancti Concilii Tridentini Decreta ac monita, serio desideramus ab omnibus, ut, secundum anteriores Constitutiones, huic sacro instituto aliquid in ultima voluntate legent, aut aliàs contribuant.

D E

DECRETVM IX.

I Nutilis aut immoderatus tabaci usus, plures etiam Ecclesiasticos hactenus corripit, imo vero plerumque cum vitio ebrietatis conjunctus est, vix etiam à scandalo abest. Merito itaque, ut supervacaneum; periculosum & scandalosum, in Clericis vituperamus, ac ante Sacrum absolutè inhibemus, nisi fortè, Medicorum consilio, moderatus usus permittatur.

DECRETVM X.

P Ia & fidelis antiquitas non permittebat Clericis, de bonis suis, ab Ecclesia plerumque acquisitis, disponere, donec, indulgente paulatim observantià; aliud fieri coeptum est. Veruntamen, cum testandi licentià opus fuerit, eum in locum constitutiones executoris, testamentorumque approbationes & executiones introductæ sunt. Quare, uti moribus receptum est, nemo Clericorum testamentum condat, exequutoresve constituat, nisi de Officiali Nostri licentià & approbatione, in scriptis, sub sigillo Illustrissimi, obtenta; cui etiam, finita administratione, intra annum, rationes reddant, & se absolvi procurent. Nolumus tamen per hoc præjudicare Capitulo Cathedralis Ecclesiæ Nostre, cui approbationes de consuetudine competunt. Executores tamen intra annum coram Officiali Nostro doceant, se debite administrationis absolutionem à Capitulo obtinuisse.

DECRETVM XI.

M Agna reperitur passim Cleri licentia, aut, quod pejus est, protervia, ut Prælati suis haud obediunt, sed nec illos reverentur, aut debitum eis honorem & obedientiam exhibeant. Nemo itaque sit qui imposterum, vel in minimo, Prælati suis aut Superioribus quibuscunque sine ratione ac modo contradicat, aut se opponat; sub pœna juris, hac in parte expressa; cum in eo vigor Ecclesiæ consistat.

DECRETVM XII.

S I quis in posterum Clericorum deprehendatur, concubinam suam recepisse, aut novam superinduxisse, ipso facto, sine ulla gratiâ, beneficii & dignitate sua privatus sit.

DECRETVM XIII.

N On serio satis agitur cura domus Dei; & à paucis admodum Clericis bonæ conversationis exemplum hucusque datum fuit. Quanto igitur hic inter acatholicos periculosiori & magis præcipiti sunt gradu,

tanto magis in vitâ & moribus, & in omni conversatione, se præbeant virtutum omnium exemplar; uti status, & prima eorum à majoribus facta institutio, toties ab acatholicis exprobrata, exposcit.

DECRETVM XIV.

C Irca sacrum Chrisma afferendum die Iovis sancto non mediocrem notavimus defectum. Itaque Pastores territorii hujus mittant viros probos, die Iovis sancto, satis tempestive ante prandium, qui id statim accipiant, & ad suas Parochias deferant. Accipient autem in Sacello, in ambitu Cathedralis Ecclesiæ, à Sacerdote, à Nobis ad hoc deputato. Extra territorium Nostrium, in partibus Embslandiæ, Decani, Primarius & Secundarius Embslandiæ, Cloppenburgerensis & Vechtenensis, mittant vascula trina, satis magna, ut pro toto Decanatu sufficiant, & ita quidem, ut, si per annum uno alterove in loco defuerint, ipsi de novo suppeditare possint. Proinde singuli Pastores, die Veneris sancto, mittant ad ipsos sua vascula implenda. Curabunt autem dicti Decani, ut per se vel suos Capellanos aut alios Presbyteros hanc distributionem peragant.

DECRETVM XV.

C Vm vacet Decanatus Furstenauensis per obitum piæ memoriæ Ioannis Ioannis, Pastoris Batbergenensis; in novum ibidem designamus Decanum, Reverendum Patrem Nicolaum Schaten, Societatis Iesu, Pastorem Batbergensem.

DECRETVM XVI.

Q Vandoquidem jam ante à Nobis designati fuerunt, in Iudices causarum Apostolicarum, Dominus Ioannes à Leeradt, Cathedralis Ecclesiæ Nostre Osnabrugensis Præpositus; Dominus Ioannes Wilhelmus à Winckelhausen, ejusdem Ecclesiæ Decanus; Dominus Ioannes à Bischopinck, Curie Nostre Episcopalis Osnabrugensis Officialis, & Canonicus ad sanctum Ioannem; Dominus Rabanus Heisterman, Collegiæ Ecclesiæ ad sanctum Ioannem Decanus; Dominus Bernardus Matthiæ à Campo, SS. Theologiæ Doctor; eosdem, pro hac vice, denuo confirmamus.

DECRETVM XVII.

I N Censorem librorum, etiam antehac designatum & approbatum, D. Ewaldum Marckium, SS. Theologiæ Licentiatum, denuo approbamus & confirmamus.

DECRETVM XVIII.

IN Pœnitentiarium Episcopalem publicum, in Nostra Cathedrali Osnabrugensi

Ecclesia antehac constitutum, Reverendum Patrem Ludovicum Krabbe, in Monasterio Ordinis Prædicatorum Osnaburgi Priorem, denuo constituimus & approbamus.

S E S S I O T E R T I A.

Altera die Synodi, Dominus Abbas Osnabrugensis decantavit Sacrum de Communi plurimorum Martyrum, quorum Reliquiæ in hac Civitate & Diœcesi requiescunt. Sacro finito, Illustrissima Sua Celsitudo, una cum Capellanis suis, Cathedralis Ecclesiæ Canonicis sibi assistentibus, induit se sacris paramentis. Quibus indutus, processit ad Synodalia, modo & ordine in prioribus Synodis consueto.

Horâ undecimâ matutinâ, cum Sessio Synodalis tertia in loco Capitulari optatum finem adepta fuisset, compulsatis campanis, Clerus, ex loco Capitulari cœmeterium circummeundo, ad Ecclesiam processit. Varii, durante hac processione, Psalmi decantati fuerunt. Illustrissimus, Ecclesiam ingressus, ad Altare perrexit; & cum jam hymnus, Te Deum laudamus, pro gratiarum actione & felici Synodi successu decantandus fuisset, Illustrissima Sua Celsitudo consedit in faldistorio ante medium Altaris, facie ad populum versa, & Concionem Germanicam, per horam cum dimidiâ, Clero præsentem, ad Osnabrugensibus subditos suos habuit, eandemque, cum sancto Paulo, sic exersa est: Volo in Ecclesia quinque ver-

1 Cor.
14. v. 19.

ba sensu meo loqui. In primo verbo seu puncto causam dedit, cur tantus Clerus Catholicus esset hic congregatus; demonstravitque, ab anno millesimo quingentesimo vigesimo tertio, continua serie, tales Synodos ab Episcopis hujus Diœcesis in hoc loco celebratas. In secundo; quid in Synodis, tam œcumenicis & generalibus, quam Episcopilibus singularium Diœcesium, agatur. In verbo tertio; quænam vocatio, quodve munus Episcopi, uti Pastoris animarum, & quod vice verâ officium ovium, quæ vocem Pastoris sui sequi debeant. In quarto; vix quidem sese omnium subditorum suorum ad verum Ecclesiæ Catholicæ ovile reductionem tam cito sperare posse, quandoquidem indies à veritatis via magis per novitates declinent ipsorum Doctores & verbi ministri: idque in octo punctis seu Articulis fidei demonstravit; nimirum, 1. in numero Sacramentorum. 2. in usu Eucharistiæ. 3. in Purgatorio. 4. in invocatione Sanctorum. 5. in sacrificio Missæ. 6. in venerabilis Sacramenti veneratione. 7. dum docent, Eucharistiam non in verbis consecrationis, sed sumptione, consistere. 8. in bonis operibus; idque ex ipsius

Martini Lutheri operibus scriptis, modernæ Ministrorum Augustanæ Confessionis doctrinæ è diametro contrariis, manifestè ostendit. In quinto denique verbo, universo populo valedixit; & hujus valedictionis materiam desumpsit ex Actis Apostolorum; ubi à Mileto Paulus, Ephesum mittens, *Cap. 20.* vocavit majores natu Ecclesiæ, &c. quem textum explicavit, sibi que, & nonnulla populo, ob instans iter Ratisbonam, quò à sacrâ Cæsareâ Majestæte ad Comitiam generalia Imperii evocata erat, applicuit; ipsosque adhortata fuit, ut, cum in hac Civitate Osnabrugensi habeant Legem & Prophetas quos audire sufficienter possint, & vigore Capitulationis in hac Diœcesi, ipsis etiam liberum sit, Ecclesiis & scholas Catholicas adire, adeoque interrogare & informari possint, quò sciant in fide reprobare malum & eligere bonum; proinde salutis suæ ipsi consulant; alioquin se, uti animarum Pastorem, coram Deo excusatam fore: & licet nunc corpore hic discedat, spiritu tamen, uti Episcopum & Pastorem, apud illos, veluti oves suas, & Principem apud subditos suos, ad extremum usque vitæ diem permanfuram; idque pro valedictionis memoriâ se ipsis relinquere ac donare; ipsos interim tamen etiam obligatos esse, pro valedictione vicissim Illustrissimæ Suæ Celsitudini aliquid offerre; verum, oblatu dignum, aut debitum, nihil aliud esse, quam ut omnem subjectionem, veluti subditi, & bonam voluntatem ad salutem animarum suarum, tanquam oves vocem Pastoris audientes, Illustrissimæ Suæ Celsitudini offerant; quod ipsum omnino ab ipsis speret, & effectum præstolari velit.

Finis hoc sermone, qui omnibus etiam acatholicæ religionis gratus fuit, plurimosque ad lachrymas commovit; Illustrissima Sua Celsitudo incepit Hymnum, Te Deum laudamus, quo decantato, reliqua Synodi Cærimonialia subjuncta fuerunt; omnesque ac singuli ad osculum pacis, etiam Religiosi quicumque, ab Illustrissimâ Suâ Celsitudine pro hac vice, magnâ cum charitate, per brevi singulis datâ monitione, (verbi gratiâ, Attende tibi, attende gregi, vigila, ministerium tuum adimple, emenda te, Deum time, &c. pro singulorum qualitate,) sub ipso pacis osculo & complexu, admissi fuerunt.

Lectum deinde Decretum dimissionis Synodi, ac Indictionis proximæ, die decimâ octavâ Martii